

**“Kazakistan Ekonomisi ve Yatırım Fırsatları”**  
**18 Şubat 2016, İstanbul**  
**Açış Konuşması - Ömer Cihad Vardan, DEİK Başkanı**

Kazakistan Cumhuriyeti Maliye Bakanı Sayın **Bahit Sultanov**;  
KAZNEX INVEST Başkanı Sayın **Borisbii Jangurazov**;  
Kazakistan Cumhuriyeti Ankara Büyükelçisi Sayın **Canseyit Tüymebayev**;  
Türk İş Dünyasının Saygıdeğer Mensupları;  
Hanımefendiler, Beyefendiler;

Sizleri şahsım ve Dış Ekonomik İlişkiler Kurulu, DEİK adına saygıyla selamlıyorum.

Kazakistan Cumhuriyeti Maliye Bakanı Sayın Bahit Sultanov’ın Türkiye ziyareti vesilesiyle düzenlediğimiz **“Kazakistan Ekonomisi ve Yatırım Fırsatları”** başlıklı toplantımıza hepiniz hoş geldiniz.

Geçtiğimiz yıl Nisan ayında Sayın Cumhurbaşkanımız ile Astana’da bir İş Forumu tertip etmiş; bu ziyaretimiz sırasında Kazak Hanlığı’nın 550’nci yıl dönümünü birlikte kutlamıştık.

Geçtiğimiz hafta ise, Sayın Başkanımız ile birlikte Astana’ya bir ziyaret gerçekleştirdik.

Hızlanan bu birlikteliklerin, uhuvvetimizi daha da kuvvetlendirdiğine inanıyorum.

**Sayın Bakanım;**

**Değerli Katılımcılar;**

Malumuz bu yıl Kazakistan’ın bağımsızlığının 25. yıldönümü.

Kazakistan’ın bağımsızlığını ilk tanıyan ülke Türkiye’ydi. Türkiye’nin sadece dakikalar içerisinde bu adımı atmış olması tarihi bir temel üzerinde şekillenen kadim dostluğumuza yepyeni bir ivme kazandırdı.

Aradan geçen 25 yılda, hem Türk halkı, hem de Kazak halkı, Türkiye’nin bu kararını önemli bir kardeşlik vurgusu olarak değerlendirmeyi sürdürdü.

Bugün ise dünya ve bölge için vizyon üretebilen iki soydaş ülke ilişkilerinin geçmişinden hareketle, geleceği inşa etmemiz gerekiyor.

Önümüzdeki dönemde stratejik ortaklık düzeyinde ilişkilerimizi daha ileri seviyelere çıkarmamız gerekiyor. Bunun için de, küresel ve bölgesel dinamikleri çok iyi analiz etmemiz lazım.

**Saygıdeğer Konuklar;**

İki ülke ilişkilerini şekillendirecek üç temel dinamiğin oluşunu düşünüyoruz.

**Birincisi;** düşük petrol fiyatları.

**İkincisi;** dünyada artan jeopolitik kaymalar ve bunların beraberinden getirdiği siyasi riskler.

**Üçüncü ve son** olarak ise; Çin'in öncülüğünde başlatılan ve İpek Yolu'nun yeniden canlandırılmasını amaçlayan "Tek Kuşak - Tek Yol" Projesi.

**Değerli Katılımcılar;**

2008 yılında yaşadığımız küresel mali kriz sonrası dönem bizlere, üretime dayalı olmayan ekonomik bir modelin, orta ve uzun vadede toplumları sıkıntıya soktuğunu açık şekilde gösterdi.

Bu bağlamda özellikle petrol fiyatlarının düşük seyrettiği bir dönemde, Kazakistan Devlet Başkanı Sayın Nursultan Nazarbayev'in liderliğinde devam eden 'Ekonomiyi Çeşitlendirme' çabaları her zamankinden çok daha fazla önem kazanmaktadır.

Türkiye olarak bu çabalara her türlü katkıyı vermeye hazırız.

Nitekim tüm alanlarda ve sektörlerde yüksek petrol fiyatları ile şekillenen dünya ekonomisinde, alışageldiğimiz iş yapma yöntemleri ile hayatımıza devam edemeyiz.

Geleneksel iş yapış tarzımızı değiştirerek, yatay ve dikey eksenlerde işbirliklerine daha çok önem vermemiz ve yatırım yapmamız gerekiyor.

**Sayın Bakanım;**

**Değerli Katılımcılar;**

Avrasya coğrafyasındaki konumu ve siyasi olarak durduğu nokta Kazakistan'ı Doğu ve Batı arasında doğal bir kara köprüsü hâline getirmektedir.

25 yıllık geçmişinde büyük başarılarla imza atan Kazakistan, Çin pazarına yakınlığı, Avrasya Ekonomik Birliği üyeliği ile de Türk yatırımcısının her zamankinden çok daha fazla dikkatini çektiğini söylemek gerekir.

Son zamanlarda bir çok küresel şirketin Kazakistan'a yatırım çabasında olması <sup>1</sup>; bir Türk maden şirketinin yapacağı yatırıma Avrupa İmar ve Kalkınma Bankası'nın 260 milyon dolar kredi açması, Kazakistan'a ve geleceğine duyulan güvenin en somut göstergesi.<sup>2</sup>

**Sayın Bakanım;**

Kazakistan'ın ihtiyacı olan projeleri hayata geçirmek için kamu otoritelerinden ihale beklemek yerine, projelerin kamu-özel sektör işbirliği modeli ile hayata geçirildiği bir iş modeline geçiş yapmalıyız.

Bunun için de Türkiye'de başarıyla uyguladığımız kamu-özel sektör işbirliği modellerine, Kazakistan'da işlerlik kazandırmamız gerekiyor.

Bu amaçla geçtiğimiz yıl Kasım ayında İstanbul'da bir Kamu-Özel Sektör İşbirliği Zirvesi ve dost ülke uzmanlarına kapasite geliştirme eğitimi düzenledik.

Bu Zirvemize Kazakistan'dan da uzmanlar katılım gösterdi.

Bu amaçla Nisan ayında Çimkent, Aktau, Atrau'yu hedefleyen bir teknik heyet ziyareti düzenlemek isteğimizi dikkatinize sunmak istiyorum.

**Değerli Katılımcılar;**

Tüm Türk-Kazak platformunda değindiğim bir konunun altını bir kez daha çizmek istiyorum.

Ülkelerimiz arasında ticaret ve yatırım potansiyelinden azami derecede istifade edebilmemiz için, iki ülke arasındaki nakliye maliyetleri sorununa kalıcı çözüm üretmemiz gerekiyor.

<sup>1</sup> Carfour, Starbucks, İKEA, Bombardier

<sup>2</sup> Yıldırım Grup  
Foreign Economic Relations Board

İki ülke arasında kara ve demir yolları yetersiz.

Düşünün ki, iki ülke arasında mermeri bile uçak ile taşımak zorunda kalıyoruz.

Bu sorunu çözmek için Çin öncülüğünde başlatılan “Tek Kuşak-Tek Yol” projesi önemli bir fırsat.

Lojistik yatırımlarımızı bu mega proje ile eş güdümlü halde gerçekleştirebilirsek, aramızdaki kara ve demir yollarını daha verimli hale getirebiliriz.

Bu çerçevede Bakü-Tiflis-Kars Demiryolu Projesi’ne Kazakistan’ın katılımı, iki ülke arasındaki ulaştırma ilişkileri açısından büyük önem taşımaktadır.

Bakü-Tiflis-Kars Demiryolu Projesinin Hazar üzerinden yapılacak Ro-Ro seferleri ile Kazakistan’a kadar uzatılması, iki ülke arasındaki ulaştırma sorununa daha etkin ve kalıcı bir çözüm olacaktır.

Hükümetimiz bu hafta, Türkiye’nin öncülük ettiği bu asrın projesinin 2017 yılı başında tamamlanıp, şirketlerimizin kullanımına sunulacağı müjdesini bizlerle paylaştı.

Hiç şüphesiz bu adım, iki ülkeyi birbirine daha yakınlaştıracak önemli bir adım olacak. Bu çerçevede, Kazakistan’ın başkenti Astana’ya, Türkiye’den doğrudan uçuş sayısının artırılması gerektiğini de dile getirmek istiyorum.

**Sayın Bakanım;**

**Değerli katılımcılar;**

İstikrarın ve ekonomik büyümenin merkezi, kıtaların buluştuğu İstanbul’da düzenlediğimiz toplantımızı onurlandırdığınız için sizlere tekrar teşekkür ediyor;

Avrasya’da huzur dolu yarınlar için daha güçlü bir Türk-Kazak işbirliğini inşa etmek temennisiyle, hepinizi saygıyla selamlıyorum.